

Návrh na vyhlásenie stavu ropnej núdze a uvoľnenie núdzových zásob ropy formou pôžičky pre spoločnosť SLOVNAFT, a. s.

Správa štátnych hmotných rezerv SR (ďalej len „Správa rezerv“) je podľa zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy ústredným orgánom štátnej správy pre štátne hmotné rezervy a pre koordináciu a metodické usmerňovanie opatrení na riešenie stavu ropnej núdze.

Správa rezerv vykonáva nad núdzovými zásobami ropy a ropných výrobkov (ďalej len „núdzové zásoby“) štátny dohľad a realizáciu výkonu štátnej správy v zmysle zákona č. 218/2013 Z. z. o núdzových zásobách ropy a ropných výrobkov a o riešení stavu ropnej núdze a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 218/2013 Z. z.“).

Podľa § 13 ods. 1 zákona č. 218/2013 Z. z. stav ropnej núdze vyhlasuje vláda Slovenskej republiky vtedy, ak možno očakávať také zníženie alebo ťažkosti v zásobovaní ropou a ropnými výrobkami, že nepriaznivé následky z toho plynúce nemožno odstrániť alebo im zabrániť bez prijatia opatrení podľa tohto zákona. Stav ropnej núdze vláda Slovenskej republiky odvolá, ak pominú dôvody na jeho vyhlásenie.

Návrh na vyhlásenie alebo odvolanie stavu ropnej núdze a opatrení na jeho riešenie podľa § 14 zákona č. 218/2013 Z. z. predkladá vláde Slovenských rezerv Správa rezerv. Jedným z takýchto opatrení je aj uvoľnenie núdzových zásob ropy a ropných výrobkov.

Podľa § 14 ods. 6 zákona č. 218/2013 Z. z., *„Na prekonanie stavu ropnej núdze môže vláda na návrh Správy rezerv dať súhlas na uvoľnenie núdzových zásob, pričom v prípade takéhoto uvoľnenia môže klesnúť stav núdzových zásob pod minimálny limit. Ak stav núdzových zásob klesne pod minimálny limit, agentúra doplní núdzové zásoby v lehote, ktorú oznámi alebo určí Správa rezerv podľa § 10 ods. 5.“*

Núdzové zásoby sú určené na ochranu ekonomiky, predchádzanie, zmiernenie alebo prekonanie stavu ropnej núdze, alebo na plnenie medzinárodných záväzkov v Slovenskej republike. Sú vo vlastníctve Agentúry pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov (ďalej len „Agentúra“) (s výnimkou § 8 ods. 2 zákona č. 218/2013 Z. z.), pričom Správa rezerv je štátnym gestorom na úseku núdzových zásob. Agentúra je povinná núdzové zásoby uvoľniť na základe rozhodnutia vlády o uvoľnení núdzových zásob v súlade so zákonom č. 218/2013 Z. z., a to formou predaja alebo pôžičky

Podľa § 10 ods. 3 zákona č. 218/2013 Z. z. sa pod pôžičkou rozumie poskytnutie núdzových zásob alebo ich časti subjektu hospodárskej mobilizácie podľa § 4 zákona č. 179/2011 Z. z. o hospodárskej mobilizácii a o zmene a doplnení zákona č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu v znení neskorších predpisov. Jedným zo subjektov hospodárskej mobilizácie je spoločnosť SLOVNAFT, a. s., ktorá prevádzkuje

jedinú ropnú rafinériu nachádzajúcu sa na území Slovenskej republiky. Uvedená rafinéria má teda kľúčové postavenie pre zabezpečenie zásobovania Slovenskej republiky ropnými výrobkami a kontinuálna výroba ropných výrobkov v tejto rafinérii je jedným z primárnych záujmov ropnej bezpečnosti Slovenskej republiky.

Materiál je vypracovaný s cieľom reagovať na dočasný výpadok zásobovania ropou ropovodom Družba, ktorý nastal v súvislosti s udalosťami na Ukrajine, reflektujúc žiadosť spoločnosti SLOVNAFT, a.s. zaslanú listom dňa 13.02.2026. Spoločnosť SLOVNAFT, a.s. v nej informovala o prijatých opatreniach z dôvodu výpadku dodávok ruskej ropy ako využitie vlastných zásob, obmedzenie exportu a iniciovanie ďalších nákupov alternatívnej ropy cez ropovod Adria (preprava tankerov po mori a plné natlakovanie ropovodu si vyžiada cca 20 – 30 dní). Na zabezpečenie tohto preklenovacieho obdobia do doby zabezpečenia plynulých dodávok ropy na slovenský trh, spoločnosť SLOVNAFT, a.s. zároveň požiadala o uvoľnenie núdzových zásob ropy v objeme 250 tisíc ton, ktorý podľa jeho údajov pokryje minimálne 1 mesiac prevádzky rafinérie v minimálnom režime, pri zachovaní kontinuálneho zásobovania slovenského trhu. Zároveň navrhla časovo obmedziť pôžičku núdzových zásob na obdobie do konca septembra tohto roka, pričom požičané množstvo núdzových zásob ropy by postupne vracala späť.

Po obdržaní vyššie uvedených informácií predseda Správy rezerv ešte v ten istý deň zvolal Komisiu pre ropnú bezpečnosť NESO (ďalej len „Komisia“), ktorej mimoriadne zasadnutie sa konalo najbližší pracovný deň, t.j. 16.02.2026. Na zasadnutí boli prerokované aktuálne informácie od spoločnosti SLOVNAFT, a.s. a od spoločnosti TRANSPETROL, a.s., prevádzkovateľa ropovodnej infraštruktúry, ako aj od ďalších dotknutých subjektov. Členovia Komisie sa stotožnili s požiadavkou spoločnosti SLOVNAFT, a.s. a odporučili predsedovi Správy rezerv v danej veci ďalej postupovať v súlade so zákonom č. 218/2013 Z. z.

Na základe vyššie uvedených skutočností Správa rezerv navrhuje vláde Slovenskej republiky vyhlásiť stav ropnej núdze s účinnosťou od 19.02.2026 a na jeho riešenie uvoľniť časť núdzových zásob formou pôžičky od Agentúry pre subjekt hospodárskej mobilizácie spoločnosť SLOVNAFT, a.s.. V tejto súvislosti Agentúra ako veriteľ a spoločnosť SLOVNAFT, a.s. ako dlžník uzatvoria zmluvu o pôžičke. V tejto súvislosti sa navrhuje poskytnúť pôžičku na maximálne množstvo 250 tisíc ton núdzových zásob ropy, s dĺžkou trvania maximálne do 30.09.2026. Správa rezerv ďalej navrhuje, aby podmienkou pôžičky bolo zloženie finančnej zábezpeky alebo predloženie bankovej záruky (ďalej len „zabezpečovací depozit“) spoločnosťou SLOVNAFT, a. s. ako dlžníka v prospech Agentúry ako veriteľa, na zabezpečenie svojho záväzku zo zmluvy o pôžičke v súlade s § 10 ods. 3 zákona č. 218/2013 Z. z. nasledovne: zabezpečovací depozit sa vypočíta vo výške evidenčnej (účtovnej) hodnoty požičiavaných núdzových zásob, s termínom predloženia alebo zloženia zabezpečovacieho depozitu Agentúre najneskôr do 3 pracovných dní od podpisu zmluvy o pôžičke, a v prípade, že núdzové zásoby ropy budú uvoľňované postupne po častiach, zabezpečovací depozit sa bude dopĺňať za uvoľnené množstvo núdzových zásob ropy najneskôr ku dňu uvoľnenia.

Zároveň Správa rezerv navrhuje určiť odplatu za poskytnutie pôžičky núdzových zásob odzrkadľujúcu obvyklú úrokovú sadzbu na úrovni EURIBORu fixovaného pre 6 mesačné depozitá aktuálne platného ku dňu podpisu zmluvy o pôžičke s maržou 1,0 % p.a. s použitím typu úročenia actual/360 s tým, že najmenšia dosiahnuteľná hodnota výslednej úrokovej sadzby nesmie byť menšia ako 1 % p.a. Úroky sa vypočítajú na základe presného počtu dní trvania pôžičky, kde základ bežného roka pozostáva z 360 dní, zahŕňajúc prvý deň úrokového obdobia, ale vynímajúc posledný deň úrokového obdobia. Úrokovým obdobím sa rozumie obdobie, za ktoré sa počíta úrok z predmetu pôžičky podľa dohodnutej úrokovej sadzby zo dňa určenia úrokovej sadzby. Úrokové obdobie začína dňom odovzdania tovaru a končí sa v deň vrátenia tovaru. V prípade, že tovar bude odovzdaný a/alebo vrátený po častiach, úrok sa bude počítať iba z objemu tovaru, ktorý bude v danom čase požičaný. Úrok sa bude počítať z hodnoty pôžičky ku dňu poskytnutia pôžičky.

Vyššie uvedené zmluvné podmienky vychádzajú z minulých skúseností, keďže reflektuje podmienky pôžičky, ktorú Agentúra poskytla spoločnosti OMV Slovensko, s.r.o. v roku 2022 z dôvodu vážnej poruchy destilačnej jednotky v ich rafinérii vo Schwechate, a tým aj ohrozenia zásobovania ropných výrobkov na slovenskom trhu s poukazom na výšku ich podielu na slovenskom trhu.